

EEN HEILIGE KUS, bij 2 KORINTIËRS 13:12, Zondag Trinitatis 31 mei 2026

Lieve gemeente,

1 Groet elkaar met een heilige kus, met deze opmerkelijke aanbeveling Paulus eindigt Paulus zijn brieven regelmatig: Tja, hoe komt zijn advies 2000 jaar later op u, jou en mij over? Zou Paulus' aansporing als liturgisch onderdeel in onze kerkdienst passen of juist bij ons in het verkeerde keelgat schieten? Ik vermoed het laatste...Kussen, dat is toch iets voor intimi.

Zelf heb ik welgeteld één keer iemand uit een vorige gemeente onder Paulus' motto een nieuw ingekomen echtpaar met een kus zien verwelkomen. Tot hun stomme verbazing en met die uitleg van omstanders erbij 'dit is de clown van onze gemeente' kwam het gelukkig goed. Zij zijn lid gebleven met een onvergetelijke herinnering.

2 Ja, Paulus kan dit wel zeggen, en we weten dat er in de vroege christelijke kerk ook gehoor werd gegeven aan zijn warme aanbeveling. In sommige kerkelijke kringen gebeurt het overigens nog steeds, afhankelijk van land, cultuur en gewoonte, maar kussen en zoenen, neen, dat past niet zo bij ons nuchtere Hollanders, en zeker niet in een tijd waarin we regelmatig horen over ongewenste en grensoverschrijdende handelingen buiten en binnen de kerk... Wat nu?

Paulus' advies aan het slot van zijn tweede brief aan de Korintiërs liet me afgelopen week niet los. Ik vind het mooi en lastig tegelijk. Het slotzinnetje trekt aan en stoot af. Hoe moeten we die heilige kus opvatten?

3 Ik wil de heilige kus graag allereerst zien als een bijzonder liefdesgebaar van de kant van de Heilige God, ofwel de heilige Drie-enige Ene, Vader, Zoon en heilige Geest. We horen Paulus daarmee ook zijn brief afsluiten. De kus volgt vlak voor de bekende zegenbede waarmee we wekelijks onze eredienst eindigen. We bevinden ons nu een week na Pinksteren op zondag Trinitatis ofwel Drie-eenheid. Traditiegetrouw worden God, Jezus en de Geest in één adem genoemd, als drie personen die samen een goddelijke eenheid vormen. Over de triniteit is vervolgens eindeloos gespeculeerd en gefilosofeerd: hoe kan dat $3=1$, en $1=3$, ons verstand loopt vast, onze rekenregels worden overtreden...

4 I.p.v. een dogmatiek of hoge filosofie kunnen we de triniteit misschien beter bekijken als een heilige kus. God houdt van ons, Hij kust ons heilig...Ervaar je dat niet?

Beroemd is deze icoon van Andrej Roeblov: kijk daar zitten ze aan tafel, als een heilig drietal delen ze de maaltijd, links God de Vader in een goud gewaad, midden Jezus Christus, die in zijn rode mantel de liefde van God

uitdeelt, en rechts de heilige Geest in een hemelsblauw tenue. Kijk hoe zij kijken, intiem, verstillend, vriendelijke en nederig. Kunnen we in deze icoon niet een soort kus zien, een samenspel van Gods heilige liefde? Dat wil ik proberen.

5 Ik tekende daarom als vanzelf een mond die kust. Links de Vader als schepper van hemel en aarde, liefhebber van mensen, midden Jezus Christus, die mensen oproept om te blijven vertrouwen op Gods liefde, en rechts de geest die ons de hoop inblaast. De mond van de Drie-ene kust ons, Hij kust ons wakker, Hij kust ons, kijk maar: Hij heeft ons lief, Hij gunt ons levensadem, Hij schenkt ons de wereld als speelplek om elkaar te ontmoeten, samen te eten en elkaar lief te hebben als onszelf. Je zou de heilige kus van de Drie-ene God dus ook zo in beeld kunnen brengen: als bron van geloof, hoop en liefde.

6 God kust ons, maar ervaren we dat ook? Vooral als we moeilijke tijden beleven in familie, kerk of wereld, dan lijken we alle heiligheid en liefde volkomen kwijt te zijn. Het zoenen en alle liefdeswoorden kunnen gaan aanvoelen als verdacht, meer als een Judaskus.

Misschien zouden we op zulke momenten deze goddelijke kus uit de Hemel opnieuw kunnen gaan ontdekken in ons leven. Wijs jezelf elkaar in lastige situaties naar dit Ene: Er is nog een mond, onzichtbaar en teder, er is nog Iemand, er is nog Iets: de kus van de Eeuwige. Daarom lezen we uit de Bijbel. Daarom houden we eredienst. Die kus valt met vallen en opstaan te ervaren als wij al lezend en mediterend, biddend stuiten op Gods liefdeswerken, zoals in het Bijbelboek Hooglied, of zoals 1 Kor 13: *Al kon ik alle talen spreken, maar had de liefde niet, ik zou klinken als een vals orkest of koor. De liefde is lankmoedig, bescheiden, zoekt zichzelf niet, heeft geduld.* Prachtig, woorden die als een onzichtbare kus kunnen doorwerken in ingewikkelde situaties, als knuffel van Boven, als warme zegen.

7 Of we kunnen ons gaan laven aan liederen van mystici die de kus van Hierboven ervoeren en daarover schreven. Ik denk bijvoorbeeld aan de blinde mysticus Jean de Saint-Samson (dia 4), hij leefde van 1571 tot 1636, was zeer muzikaal, en een bijzonder geestelijk begeleider, las graag de *Navolging van Christus* van Thomas a Kempis. Aangestoken door het heilige spel van Gods liefde, zingt hij zinnen als:

- Bent U niet hartstochtelijk gek op mij, God?
- Dat ik nu, een en al liefde in U ben en geniet, en dat U verliefd bent op mij, gaat mijn pet te boven.
- De Drie-eenheid symboliseert het toppunt van genieten en liefhebben en voert ons binnen in het geluk van het mystieke huwelijk tussen de Drie-ene Zelf en ons mensen...

8 Gemeente, groet elkaar met een heilige kus, deze korte slotzin van Paulus nodigt ons vandaag hier en nu allereerst uit om anders te leven, anders te kijken en anders om te gaan met elkaar, God en zijn Schepping: Als het donker en somber wordt, wordt stil:

Kijk eens naar die talloze keren waarop God ons liefdevol een kus geeft en zegent in de natuur en muziek, in stilte en mystiek.

Kijk eens hoe de Geest van Gods liefde ons keer op keer wil aanraken met Zijn adem en wil halen uit onze sombere leegte en moedeloze .

Toch goed dat er een drie-ene God is die ons vol liefde begeleidt en laat zingen en dansen als familie vol geloof, hoop en liefde.

Of zoals we zullen zingen:

Zingen Lied 706 '*Dans mee met Vader, Zoon en Geest*'

1 Dans mee met Vader, Zoon en Geest,

kom binnen in hun kring,

dat wervelende samenspel

van ver voor ons begin.

De wereld van vandaag is ons vanouds al toegedacht

als dansvloer waar de liefde leidt en waar de hoop ons wacht.

V: Mogen wij zo Gods heilige kus ervaren in ons leven en

geloof, hoop en liefde delen

in naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Allen: AMEN